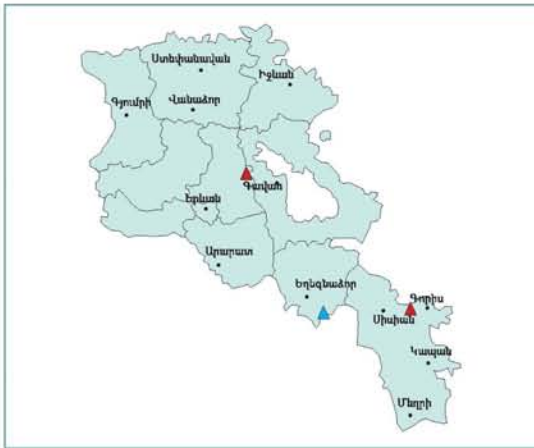

404. *Potentilla cryptophila* Bornm. — Մաքրունի քարանձավային — Лапчатка пещерная

EN B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
© Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.
Ханджян Н. С. Новые и редкие для Кавказа и Армении виды *Potentilla* L. (Rosaceae). Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 17. Ереван (в печати).

Կազմող՝ Ն. Խանճյան

Compiler N. Khandjyan

Կապեզորիա: Վտանգված տեսակ է: Տարածման շրջանի մակերեսը 5000 քառ. կմ–ից պակաս է, բնակության շրջանի մակերեսը 500 քառ. կմ–ից պակաս:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES–ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Բազմամյա մետաքսանման առնելով քաղցրաբույս սպիտակավուն բույս՝ մինչև 10 սմ բարձրությամբ, գլխավոր հաստ առանցքային արմատով: Արմատամերձ տերևները՝ երկար կորեղով, փոքր, մատնածև՝ կազմված 5 հաստավուն, հակածված տերևիկներից; ցողունայինները՝ եռմասնյա: Ծաղկաբույլը՝ նոսր, սակավածաղիկ: Ծաղիկները՝ 3–5; պսակաբերքերը, ինչպես նաև բաժակաբերքերը՝ 5–ական, սպիտակավուն, մուգ ծիրանագույն ջղերով: Պտուղը՝ բազմարևկույզիկ: Գեղազարդային բույս է:

Տարածում: Հայաստանում հանդիպում է Գեղամի (լեռնագագար՝ Սպիտակ սար), Գարեղեգիսի (լեռնագագար՝ Գոգի) և Զանգեզուրի (Գարաբաս գյուղից վերև) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO՝ 2100 քառ. կմ, AOO՝ 12 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 3: Հայաստանից բացի աճում է Թալիշում և Իրանում (Էլբուրս):

Վենսարանական, էկոլոգիական և ֆիտոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է ալպյան գոտում, ծ. մ. 2800–3400 մ բարձրությունների վրա, քարքարոտ խճաքարոտ գառիքափ լանջերին, քարաքաղվածքների և հրաբխային ապարների վրա: Ծաղկում է հուլիս–օգոստոս ամիսներին, պտղաբերում՝ օգոստոս–սեպտեմբերին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ բնակության շրջան: Աճելավայրերի կորուստ կամ դեգրադացիա հատկապես կլիմայի փոփոխության հետևանքով:

Պահպանության միջոցառումներ: Չի պահպանվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել նոր աճելավայրերի որոնում, հայտնի պոպուլյացիաների վիճակի մոնիթորինգ, որպես գեղազարդային բույս՝ աճեցնել բուսաբանական այգիներում, ներդնել ծաղկեզործության մեջ:

Category. Endangered species. The extent of occurrence is less than 5000 square kilometers, area of occupancy is less than 500 square kilometers

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Perennial, appressed sericeous–pubescent herb with thick main root. Basal leaves long–petiolate, quinquepartite, with almost rhomboid, deeply, almost pinnate incised–dentate leaflets, on thickish petioles; cauline leaves tripartite. Inflorescence loose, few–flowered. Flowers 3–5, pentamerous. Sepals light pink or white, with thin purple veins. Fruit a multinucula.

Distribution. In Armenia it occurs in Gegham (mountain Spitaksar), Darelegis (mountain Gogi) and Zangezur (vicinity of Darabas village) floristic regions. EOO is 2100 km², AOO is 12 km², the number of locations is 3. Besides Armenia the species grows in Talish and Iran (Elburs).

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in alpine belt, at the altitudes of 2800–3400 meters above sea level, on rocky and stony slopes, on screes and volcanic rocks. Flowering from July to August, fruiting from August to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, loss/degradation of habitats caused by global climate change.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: search of new habitats, monitoring of the population state, to cultivate in botanical gardens as decorative plant, introduction into floriculture.

405. *Potentilla erecta* (L.) Hampe — Մալունի ուղիղ — Лапчатка прямостоячая

CR B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© www.korseby.net

Կարեգորիա: Կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ է: Տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 10 քառ. կմ-ից պակաս է: Տեսակին սպառնում է անհետացում աճեցվածքների պայմանների փոփոխության պատճառով:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Բազմամյա խառնարայ՝ 10–30 սմ բարձրության: Յողունները՝ նուրբ, հիմքից՝ մեկական բարձրացող, վերևում՝ եղանակով ճյուղավորված, մինչև զազաք տերևակալած: Տերևները՝ եռանյսյա, համարյա մերկ կամ ծածկված եզրակի մազիկներով: Մաղիկները վաղ դեղին, մեկական, 10–13 մմ տրամագծով, վերին տերևների անուրբներից դուրս եկող, բարակ երկար ծաղկակաթերի վրա: Բաժակակաթերքերը և պսակակաթերքերը՝ 4-սկզբ: առջևները՝ բազմաթիվ: Ծաղկակաթը կիսագնդաձև: Պտուղը՝ կազմված բազմաթիվ ընկույզիկներից:

Տարածում: Հայաստանում հանդիպում է միայն Լոռու ֆլորիստիկական շրջանում (Զորագետի վերին հոսանք, Օրան–Լորի, Կոր լիճ): AOO՝ 8 քառ. կմ, լոկալիտներ՝ 1: Հայաստանից բացի, աճում է Կովկասում, մասնավորապես Մեծ Կովկասի և Անդրկովկասի արևմտյան հատվածներում, հազվադեպ Դաղստանում, ինչպես նաև Եվրոպայում (բացի հարավային շրջաններից), Արևմտյան Սիբիրում և Հյուսիսային Ամերիկայում:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիտոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին լեռնային գոտում, ծ. մ. 1500–1800 մ բարձրությունների վրա, խոնավացած տեղերում, լճերի ափերին: Մաղկում է հունիս–հուլիս ամսին, պտուղներում՝ հուլիս–օգոստոսին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ, աճեցվածքների կորուստ կամ դեգրադացիա՝ տնտեսական գործունեության ընդլայնման հետևանքով, կլիմայի զրբալ փոփոխություն:

Պահպանության միջոցառումներ: Չի պահպանվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ, ստեղծել նոր ԲՀՊՏ-ի Լոռու սարահարթի լճերի տարածքում:

Category. Critically endangered species. The extent of occurrence and area of occupancy are less than 10 km². The species faces extinction because of changes in habitat conditions.

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia. It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Perennial herb 10–30 cm. Stems tender, solitary, ascending, furcated branched in upper part, densely foliated. Leaves tripartite, almost glabrous or with sparse hairs. Flowers bright yellow, solitary, 10–13 mm in diameter, on thin pedicels, axillar in the upper leaves, quadrimerous. Receptacle domed. Fruit a multinucula.

Distribution. It occurs only in Lori floristic region (upper stream of Dzoraget, Oran–Lori Klor lake). AOO is 8 km², the number of locations is 1. Besides Armenia it grows in the Caucasus, Europe (except south regions), West Siberia, North America.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle mountain belt, at the altitude of 1500–1800 meters above sea level, in wetlands, along lake shores. Flowering from June to July, fruiting from July to August.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, loss/degradation of habitats caused by the expansion of economic activities and global climate change.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: monitoring of the population state, establishment of specially protected nature area in the territory of Lori Plateau Lakes.

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.

Ханджян Н. С. Новые и редкие для Кавказа и Армении виды *Potentilla* L. (Rosaceae). Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 17. Ереван (в печати).

Կազմող՝ Ն. Խանճյան

Compiler N. Khandjyan

406. *Potentilla porphyrantha* Juz. — Մարնունի ծիրանավոր — Лапчатка порфи́ровая

CR B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© www.filuna.cz

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի
հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.
Федоров А. А. 1958. Род *Potentilla* L. Флора Армении.
3: 79–120. Ереван.

Красная книга Армянской ССР. 1989: 211. Ереван.

Հավանող՝ Ն. Խանճյան

Compiler N. Khandjyan

Կարեգործիչ: Կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ է: Հարավային Անդրկովկասի էնդեմիկ է: Տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 10 քառ. կմ–ից պակաս է: Արեալը խիստ մասնատված է: Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված է 1 կարգավիճակով՝ ոչնչացման սպառնալիքի ենթակա տեսակ:

CITES–ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում ընդգրկված չէ:

Նկարագրություն: Բազմամյա մետաքսանման առնելով թավտորյալ սպիտակավուն բույս՝ 6–15 սմ բարձրության, գլխավոր հաստ առանցքային արմատով: Արմատները տերևները՝ մատնածև, 5 հաստավուն, հակածված, սեպածև հիմքով տերևիկներից: ցողունայինները՝ եռմասնյա: Ծաղկաբույլը՝ մուսր, սակավածաղիկ: Ծաղիկները՝ 5–15: պսակաթերթերը, ինչպես նաև բաժակաթերթերը 5–սկան, վառ ծիրանագույն, լավ արտահայտված մուգ գորշ ջղերով: Պտուղը՝ բազմաբնկույզիկ: Գեղազարդային բույս է:

Տարածում: Հայաստանում հանդիպում է Գեղամի (լեռնագագաթներ՝ Սևար, Ագուսարկա) և Զանգեզուրի (լեռնագագաթ՝ Մեծ Իշխանասար) ֆլորիստիկական շրջաններում: АОО՝ 8 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 2, որոնց միջև հեռավորությունը 130 կմ է: Հայաստանից բացի, աճում է Նախիջևանում:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիզոգենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է ալպյան գոտում, ծ. մ. 3300–3500 մ բարձրությունների վրա, քարքարոտ խճաքարոտ գաղիքափ լանջերին, քարաքափածքների վրա: Ծաղկում է հուլիս–օգոստոս ամիսներին, պտղաբերում՝ օգոստոս–սեպտեմբերին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ բնակության շրջան: Աճելավայրերի կորուստ կամ դեգրադացիա հատկապես կլիմայի փոփոխության և երկրաբանական գործոնների հետևանքով:

Պահպանության միջոցառումներ: Չի պահպանվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել նոր աճելավայրերի որոնում, հայտնի պոպուլյացիաների վիճակի մոնիթորինգ, որպես գեղազարդային բույս աճեցնել բուսաբանական այգիներում, ներդնել ծաղկեզործության մեջ:

Category. Critically endangered species. Endemic of South Transcaucasia. The extent of occurrence and area of occupancy are less than 10 km². The area of distribution is severely fragmented.

It was included in the first edition of the Red Data Book of Armenia under Category 1: Endangered species.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Perennial, whitish appressed sericeous pubescent herb 6–15 cm, with thick main root. Basal leaves digitate, with 5 thickish obovate lobes and cuneate base; cauline leaves tripartite. Inflorescence loose. Flowers 5–15, pentamerous, bright purple with distinct dark veins. Fruit a multinucula. Ornamental plant.

Distribution. In Armenia it grows in Gegham (mountains Sevsar, Agusarka) and Zangezur (mountain Mets Ishkhanasar) floristic regions. АОО is 8 km², the number of locations is 2, the distance between which is 130 km. Besides Armenia it grows in Nakhichevan.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in alpine belt, at the altitude of 3300–3500 meters above sea level, on rocky and stony slopes, on screes and “chingils”. Flowering from July to August, fruiting from August to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, loss/degradation of habitats caused by geological factors and global climate change.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: search of new habitats, monitoring of the population state, to cultivate in botanical gardens as decorative plant, introduction into floriculture.

407. *Pyrus browiczii* Mulk. — Տանձենի Բոովիչի — Груша Бровица

CR B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
© Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.
Мультиджаниян Я. И. Новые для науки виды груши из Южного Закавказья. Докл. Ан АрмССР, 48: 234–237. Ереван.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Pyrus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван.

Մագնող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան
Compiler Zh. A. Hakobyan

Կարեգործիք: Կրիտիկական վիճակում գտնվող տեսակ է: Հայաստանի էնդեմիկ է: Հայտնի է ընդամենը մեկ պոպուլյացիա 10 քառ. կմ-ից պակաս տարածման և բնակության շրջանների մակերեսով:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Ծառ՝ մինչև 15 մ բարձրությամբ, լայն բրգավանդաձև սաղարթով, հաստ փշերով: Տերևները՝ էլիպսոձև, մեծ, 6–8 սմ երկարությամբ, 3–5 սմ լայնությամբ, շատ բարակ, մերկ, մանր անհավասար սղեղնաստամոմավոր եզրերով; կոթոնները՝ մինչև 4 սմ երկարությամբ: Պտուղները՝ վաղ թափվող բաժակի մասերով, տանձածև, հարթ, 3–4 սմ երկարությամբ, բարակ երկար պտղակոթերով, մինչև 6 սմ երկարությամբ:

Տարածում: Աճում է միայն Գարեղեգիսի փոքրաստիկական շրջանում (Եղեգիս գետի կիրճ, Հերմոն և Վարդավոցի գյուղերի շրջակայք): AOO 8 քառ. կմ է, լոկալիտետը՝ 1:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիտոգենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է վերին լեռնային գոտում, ծ. մ. 1700–2100 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում, անտառների և դաշտերի եզրերին, մարգագետիններում: Ծաղկում է սալլիլ-մայիս սմիսներին, պտղաբերում՝ հունիս-սեպտեմբերին:

Մահմանափակող գործոններ: Մահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ:

Պահպանության միջոցառումներ: Պահպանության գործողություններ չեն իրականացվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել հետազոտական աշխատանքներ՝ պոպուլյացիայի ծավալը և կառուցվածքը ճշտելու և նոր աճերավայրեր հայտնաբերելու համար, պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Critically endangered species. Endemic of Armenia. Only one population is known. The extent of occurrence and area of occupancy are less than 10 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Tree up to 15 m, with broadly pyramidal crown and thick spines. Leaves elliptic, large, 6–8 x 3–5 cm, unequal minute-crenate-dentate, thin, glabrous; petioles up to 4 cm long. Fruits with early deciduous calyx lobes, pyriform, 3–4 cm long, smooth; pedicels up to 6 cm long.

Distribution. In Armenia it grows only in Darelegis (Yegheghis river gorge, surroundings of Hermon and Vardahovit villages) floristic region. AOO is 8 km², the number of locations is 1.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in upper mountain belt, at the altitude of 1700–2100 meters above sea level, in broad-leaved forests, at the edges of fields and forests, in the meadows. Flowering from April to May, fruiting from June to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: survey on population numbers and range, search of new habitats, monitoring of the state of the population.

408. *Pyrus complexa* Rubtzov — Տանձենի խառնված — Груша смешанная

$$ENB \ 1 \ ab(iii) + 2 \ ab(iii)$$

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
© Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի
հեղբարիումի նյութեր

Рубцов Г. А. 1941. Новые виды груши. Бот. мат. (Ленинград), 9, 2: 69-82.

Федоров Ан. А. 1958. Род *Rugus*. Флора Армении, 3: 247. Ереван.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Rugus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении. 16: 15–26. Ереван.

Կազմող՝ ժ. Ա. Հակոբյան

Compiler Zh. A. Hakobyan

Նախընտրիկ: Վտանգված տեսակ է: Հայաստանի էնդեմիկ է: Արեալը խիստ մասնատված է: Տարածման շրջանի մակերեսը 5000 քառ. կմ-ից պակաս է, բնակության շրջանի մակերեսը՝ 500 քառ. կմ-ից պակաս:

Հայաստանի Կարմիր զորքի ստաջին հրատարակության մեջ
ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Ճառ՝ մինչև 10 մ բարձրությամբ, փշիկներով: Տերևները՝ էլիպսոձև, 6,5–8 սմ երկարության, 3,5–4 սմ լայնության, վերևում՝ կարճ սրացած, աղեղնաաղբյուրաձև երկու կողմից խիստ բաղկիճ բավառությամբ, սպիտակավուն, կոթերը՝ թավռա: Պտուղները դեղնավուն, առավել ամրածեկրավուն, մանր, 2–3 սմ տրամագծով, կոթերը՝ բարակ, պլադին հավասար երկարությամբ:

Տարածում: Հանդիպում է Գեղամի (Մլիխ գետի կիրճ), Գարեղեգի (Խաչիկ, Եղեգիս գետի կիրճ) և Մաղպու (Գույեմնիս, Վանք, Զինդարա, Մուր, Վախրավար) ֆորքիստիկական շրջաններում: EOO 3240 քառ. կմ է, AOO՝ 20 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 4:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիզիոգենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին և վերին լեռնային գոտիներում, ծ. մ. 1200–2100 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում, անտառների եզրերին: Շաղկուն է ապրիլ–մայիս ամիսներին, պաղպաղումը՝ հունիս–սեպտեմբերին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ, աճելավայրերի կորուստ կամ դեգրադացիա՝ հողատարածքների յուրացման հետևանքով:

Պահպանության միջոցառումներ: Պահպանության գործառնություններ չեն իրականացվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պահպնողական վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Endemic of Armenia. The area of distribution is fragmented. The extent of occurrence is less than 5000 km², area of occupancy is less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Spiny tree up to 10 m. Leaves on the both sides densely tomentose, whitish, elliptic, 6.5–8 x 3.5–4 cm, shortly acuminate at apex, crenate-serrate at margins; petioles tomentose. Fruits yellowish, compressed-orbiculate, small, 2–3 cm in diameter; pedicels thin, almost equal to the fruit.

Distribution. In Armenia it occurs in Gegham (Milli river gorge), Darelegis (Khachik, Yeghegis river gorge) and Meghri (Gudemnis, Vank, Djindara, Mulk, Vahravar) floristic regions. EOO is 3240 km², AOO is 20 km², the number of locations is 4.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle and upper mountain belts, at the altitudes of 1200–2100 meters above sea level, in broad-leaved forests, at forest edges. Flowering from April to May, fruiting from June to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, loss/degradation of habitats caused by land development.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: monitoring of the population state.

409. *Pyrus daralagezi* Mulk. — Տանձենի դարեղեգիսի — Груша даралегисская

$$ENB \ 1 \ ab(iii) + 2 \ ab(iii)$$

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
© Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Մկգ բնադրյուններ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի
հեղբարիումի նյութեր

Мулкиджанян Я. И. 1969. Новые для науки виды группы из Южного Закавказья. Докл. АН АрмССР, 48, 4: 234-237. Ереван.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Rugus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван.

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան
Compiler Zh. A. Hakobyan

Կարեկցորիս: Վտանգված տեսակ է: Հայաստանի էնդեմիկ է: Արևալը խիստ մասնատված է: Տարածման շրջանի մակերեսը 5000 քառ. կմ-ից պակաս է, բնակության շրջանի մակերեսը՝ 500 քառ. կմ-ից պակաս:

Հայաստանի Կարմիր զորքի ստաջին հրատարակության մեջ
ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ նաև CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Մոտ՝ 5 մ բարձրությամբ, բրգանև սաղարթով: Տերևները՝ էլիպսանև, 8–10 սմ երկարությամբ, 3–5 սմ լայնությամբ, հիմքում՝ լայն–սեպանև, զազաթի մոտ՝ կարճ սրացած, միանման նեղացած երկու ծայրերում, մանր սրատամ, թաթիչավոր, վերևից՝ մերկ, տակից՝ ցրված մազիկներով: Պտաղները՝ տանձանև, կարճ՝ հաստավուն, մինչև 3–4 սմ երկարությամբ:

Տարաժամում: Հանդիպում է Գարեգեղիսի (Եղեղիս գետի կիրճ, Ջերմուկ, Կելտում) և Ջանգեղուրի (Տաշաուն) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO 520 քառ. կմ է, AOO՝ 20 քառ. կմ, լոկալիտները՝ 3:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիզրոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է վերին լեռնային գոտում, ծ. մ. 1700–2200 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում: Մտկոլում է ապրիլ–մայիս ամիսներին, պտույտներում՝ հունիս–օգոստոսին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ:

Պաշտպանության միջոցառումներ: Պաշտպանության գործառնություններ չեն իրականացվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Endemic of Armenia. The area of distribution is fragmented. The extent of occurrence is less than 5000 km², area of occupancy is less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Tree about 5 m, crown pyramide-shaped. Leaves elliptic, 8–10 x 3–5 cm, regularly narrowed at the both ends, at base broadly cuneate, at apex shortly acuminate, at margins acutidenticulate, ciliate, from above glabrous, from below sparsely hairy. Fruits pyriform, pedicles thick, up to 3–4 cm long.

Distribution. In Armenia it occurs in Darelegis (Djermuk, Kechut, Yeghegis river gorge) and Zangezur (Tashtun) floristic regions. EOO is 520 km². AOO is 20 km², the number of locations is 3.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in upper mountain belt, at the altitudes of 1700–2200 meters above sea level, in broad-leaved forests. Flowering from April to May, fruiting from June to August.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: monitoring of the population state.

410. *Pyrus elata* Rubtsov — Տանձենի բարձր — Груша высокая

EN B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
© Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Կարեգործիչ: Վասնզված տեսակ է: Հայաստանի էնդեմիկ է: Տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 500 քառ. կմ–ից պակաս է:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ բնոգրկված չէր:

Բնոգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Հսկա ծառ՝ ավելի քան 20 մ բարձրության, բրգածև սաղարթով և փշոտ ճյուղերով: Տերևները՝ կտր ռամբածև, մեծ, 8,5–10 սմ երկարության, 4–5 սմ լայնության, սրացանգ, բարակ քիստավոր առամիկներով, ավերավոր եզրով, վերևում՝ կարուկ սրացող, հիմքի մոտ՝ ավելի նեղ, մերկ կամ քթևակի բավառ: Պտուղները՝ տանձածև, 5 սմ երկարության, 4 սմ լայնության, կանաչավուն–դեղին, կոթը՝ մինչև 3 սմ երկարության:

Տարածում: Հանդիպում է Կարեղեզի (Եղեգիս գետի կիճ) և Մեղրու (Ջինդարա, Մուկ) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO 440 քառ. կմ է, AOO՝ 12 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 2:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիզոգենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին և վերին լեռնային գոտիներում, ծ. մ. 1400–2300 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում: Մտնում է ապրիլ–մայիս ամիսներին, պտղաբերում՝ հունիս–սեպտեմբերին:

Մահմանափակող գործոններ: Մահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ:

Պահպանության միջոցառումներ: Պահպանություն չի իրականացվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Endemic of Armenia. The extent of occurrence and the area of occupancy is less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. High tree, more than 20 m, with pyramidal crown and spiny branches. Leaves rounded–rhomboidal, large, 8,5–10 x 4–5 cm; at margins undulate and serrate, with tenuiter aristulate teeth; at apex suddenly acuminate; at base narrower; glabrous or slightly pubescent from below. Fruits pyriform, 5 x 4 cm, greenish–yellow; fructifer pedicel up to 3 cm.

Distribution. In Armenia it occurs in Darelegis (Yeghegis river gorge) and Meghri (Djindara, Mulk) floristic regions. EOO is 440 km², AOO is 12 km², the number of locations is 2.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle and upper mountain belts, at the altitudes of 1400–2300 meters above sea level, in broad-leaved forests. Flowering from April to May, fruiting from June to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: monitoring of the population state.

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.
Рубцов Г. А. 1941. Новые виды груши. Бот. мат. (Ленинград), 9, 2: 69–82.

Федоров Ан. А. 1958. Род Pyrus. Флора Армении, 3: 239. Ереван.

Акопян Ж. А. О видах рода Pyrus (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան

Compiler Zh. A. Hakobyan

411. *Pyrus gergerana* Gladkova — Տաճենի հերեր — Груша гергерская
$$ENB \ 1 \ ab(iii) + 2 \ ab(iii)$$

© Կամիլլա Թամանյան
© Kamilla Tamanyan

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր \ Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.

Гладкова В. Н. 1990. Новые таксоны рода *Rugus* L. (Rosaceae) из Закавказья. Новости сист. высш. раст., 27: 69–3. Санкт-Петербург.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Rugos* (*Rosaceae*) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван.

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան
Compiler Zh. A. Hakobyan

Կարեկցորիս: Վտանգված տեսակ է: Հայաստանի էնդեմիկ է: Արեալը խիստ մասնատված է: Տարածման շրջանի մակերեսը 5000 քառ. կմ–ից պակաս է, բնակության շրջանի մակերեսը՝ 500 քառ. կմ–ից պակաս:

Հայաստանի Կարմիր զորքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Մեծ փշոտ ծառ է: Տեղևները՝ լայն ուշտա-
րածև, 7 սմ երկարության, 2,5 սմ լայնության, քեթևակի ասիմետրիկ,
հիմքում ունի սեպագծև, ամբողջաեզր կամ զագաքում՝ քեթևակի սղո-
ցաեզր, վերևից՝ մեղկ, մուգ կանաչ, փայլուն, տակից՝ անփայլ,
երբեմն բույլ պատառոտովամ քավոտությամբ: Կոբերը՝ մեղկ 2–3,5 սմ
երկարությամբ: Պատուղը՝ մեծ, մինչև 3,5 սմ երկարությամբ, փնջերով,
տանճանկ:

Տարածում: Հանդիպում է Գարեղեզխի (Հերիեր, Ջերմուկ), Զանգեզուրի (Սրաշեն) և Մեղրու (Տաշաուն) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO 1850 քառ. կմ է, AOO՝ 20 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 4:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիզիոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին և վերին լեռնային գոտիներում, ծ. մ. 1600–2200 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում: Շաղկում է ապրիլ–մայիս ամիսներին, պտղաբերում՝ հունիս–օգոստոսին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ, աճելավայրերի կորուստ կամ դեգրադացիա՝ գյուղատնտեսական հանդակների համար հողատարածքների յուրացման հետևանքով:

Պահպանության միջոցառումներ: Պոպուլյացիայի մի մասը պահպանվում է «Հերերի նոսրուտային» արգելավայրի տարածքում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Endemic of Armenia. The area of distribution is fragmented. The extent of occurrence is less than 5000 km², the area of occupancy is less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. High spiny tree. Leaves broadly lanceolate, 7 x 2,5 cm, slightly asymmetric, at base narrowly cuneate, entire or slightly serrate at apex, from above glabrous, dark green, shiny, from below dull, sometimes slightly floccose; petioles glabrous, 2–3,5 cm long. Fruits large, up to 3,5 cm long, pyriform, in fascicles.

Distribution. In Armenia it grows in Darelegis (Herher, Djermuk), Zangezur (Srashen) and Meghri (Tashtun) floristic regions. EOO is 1850 km², AOO is 20 km², the number of locations is 4.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle and upper mountain belts, at the altitudes of 1600–2200 meters above sea level, in broad-leaved forests. Flowering from April to May, fruiting from June to August.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, habitats loss/degradation caused by land development for arable purposes.

Conservation actions. Part of the population grows in the area of "Herher" Reservation. Necessary: monitoring of the population state.

412. *Pyrus grossheimii* Fed. — Տանձենի Գրոսհեյմի — Грыша Гроссгейма

EN B 1 ab(ii,iii,v) + 2 ab(ii,iii,v)

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
 © Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Մկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.
 Федоров А. А. 1938. Новый вид груши из лесов Талыша. Тр. Арм. фил. АН СССР, сер. Биол., 2: 202–205. Ереван.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Pyrus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван.

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան

Compiler Zh. A. Hakobyan

Կարեգրիա: Վտանգված տեսակ է: Հայտնի են 2 պոպուլյացիաներ: Տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 500 բառ. կմ-ից պակաս է:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ նաև CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Ծառ՝ մինչև 20 մ բարձրությամբ, առանց փշերի կամ թույլ փշոտ: Տերևները՝ երկար ձգված, ծավլած սրացած զազաթով, ձվաձև կամ էլիպսաձև, 6–10 սմ երկարության, 3–5 սմ լայնության, հիմքում՝ բութ-կլորավուն, սուր մանրատամնավոր, կոթերը՝ բարակ, երկար: Պտուղները՝ 2–2,5 սմ տրամագծով, ձվաձև, գնդաձև, փնջերով, կոթերը՝ համարյա 3 անգամ պտուղի երկարությանը գերազանցող:

Տարածում: Հանդիպում է Զանգեզուրի (Արավուս գյուղի շրջակայք) և Մեղրու (Տաշտուն) ֆլորիստիկական շրջաններում: АОО՝ 16 բառ. կմ, լոկալիտները՝ 2, որոնց միջև հեռավորությունը 42 կմ է: Հայաստանից բացի, աճում է Թալիշում և Հյուսիսային Իրանում (Էլբուրս):

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիտոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին և վերին լեռնային գոտիներում, ծ. մ. 1800–2300 մ բարձրությունների վրա, անտառներում, անտառների եզրերին: Ծաղկում է ապրիլ-մայիս ամիսներին, պտղաբերում՝ հունիս-սեպտեմբերին:

Սահմանափակող գործոններ: Սահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ, կլիմայի գլոբալ փոփոխություն:

Պահպանության միջոցառումներ: Պահպանության գործողություններ չեն իրականացվում: Անհրաժեշտ է իրականացնել հետազոտական աշխատանքներ պոպուլյացիայի ծավալը և կառուցվածքը ճշտելու համար, պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Two sub-populations are known. The extent of occurrence and the area of occupancy are less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Tree up to 20 m, without spines or slightly spiny. Leaves with attenuate, folded, acuminate apex, ovate or elliptic, 6–10 x 3–5 cm, obtusate-rounded at base, at margins acuti-minutiserrate; petioles thin, long. Fruits 2–2,5 cm in diameter, ovate-globose, in fascicles; pedicels almost 3 times longer than fruit.

Distribution. In Armenia it occurs in Zangezur (surroundings of Aravus village) and Meghri (Tashtun) floristic regions. АОО is 16 km², the number of locations is 2, the distance between which is 42 km. Besides Armenia grows in Talish and North Iran.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle and upper mountain belts, at the altitudes of 1800–2300 meters above sea level, in the forests and forest edges. Flowering from April to May, fruiting from June to September.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy, global climate change.

Conservation actions. No conservation actions. Necessary: survey on population numbers and range, search of new habitats, monitoring of the state of the population.

413. *Pyrus hyrcana* Fed. — Տանձենի հիրկանյան — Груша гирканская

EN B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)

© ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիում
 © Herbarium of the Institute of Botany of NAS of Armenia

Կարեգործիք: Վտանգված տեսակ է: Հայտնի են երկու պոպուլյացիաներ, որոնց տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 500 քառ. կմ-ից պակաս է:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ ընդգրկված չէր:

Ընդգրկված չէ CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Ծառ՝ մինչև 25 մ բարձրությամբ, առանց փշերի: Տերևները՝ ձվաձև, 5–8 սմ երկարությամբ, 3–5 սմ լայնությամբ, սուր մանրատամնավոր, վերևում՝ թթավուն կամ թեթևակի սրածած, հիմքի մոտ՝ հասված կամ համարյա սրտաձև, տակից՝ բարակ-թաղիքավոր: Կոթերը՝ բարակ, երկար, թիթեղի երկարությամբ հավասար: Պտուղները՝ միայնակ կամ 2 (3), կլոր տափակացած, 2,5–3 սմ տրամագծով, բաժակի մասերը՝ պտղի ժամանակ ուղիղ կանգնած, պսակման, բարակ թաղիքավոր: Կոթերը՝ կարճ:

Տարածում: Հանդիպում է Ջանգեզուրի (Վաչագան, Ծավ, Խոստուտի լեռնագագաթի ստորոտ) և Մեղրու (Շվանիձոր) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO 200 քառ. կմ է, AOO՝ 16 քառ. կմ, լոկալիտետները՝ 3: Հայաստանից բացի, աճում է Թավրիզում և Հյուսիսային Իրանում (Էլբուրս):

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիտոգենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին և վերին լեռնային գոտիներում, ծ. մ. 1200–2100 մ բարձրությունների վրա, անտառներում, անտառների եզրերին: Ծաղկում է ապրիլ-մայիս ամիսներին, պտուղներում՝ հունիս-օգոստոսին:

Մահմանափակող գործոններ: Մահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ:

Պահպանության միջոցառումներ: Պոպուլյացիայի մի մասը պահպանվում է «Շիկահոյ» պետական արգելոցի տարածքում: Անհրաժեշտ է իրականացնել հետազոտական աշխատանքներ՝ պոպուլյացիայի ծավալը և կառուցվածքը ճշտելու և նոր աճելավայրեր հայտնաբերելու համար, պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Two sub-populations are known. The extent of occurrence and the area of occupancy are less than 500 km².

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Tree up to 25 m, without spines. Leaves finely tomentose from below, acutiserrate, ovate, 5–8 x 3–5 cm, obtusate or slightly acuminate at apex, truncate or almost cordate at base; petioles thin, long, almost equal to blades. Fruits solitary or by 2 (3), compressed-globose, 2,5–3 cm in diameter; calyx lobes at fruits erect, crown-shaped, finely tomentose; pedicels short.

Distribution. In Armenia it occurs in Zangezur (Vachagan, Tsav, Khustup Mountain) and Meghri (Shvanidzor) floristic regions. EOO is 200 km², AOO is 16 km², the number of locations is 3. Besides Armenia grows in Talish and North Iran (Elburs).

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle and upper mountain belts, at the altitudes of 1200–2100 meters above sea level, in the forests and forest edges. Flowering from April to May, fruiting from June to August.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy.

Conservation actions. Part of the population grows in the area of “Shikahogh” State Reserve. Necessary: survey on population numbers and range, search of new habitats, monitoring of the state of the population.

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.

Федоров Ан. А. 1952. Комментарии. Гроссгейм А. А. Флора Кавказа, 5: 421–422. Москва–Ленинград.

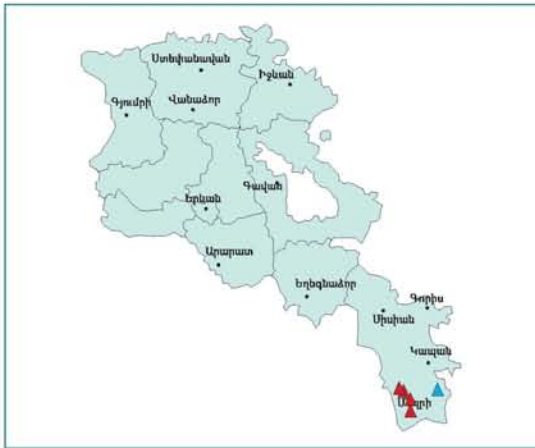
Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Pyrus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26. Ереван.

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան

Compiler Zh. A. Hakobyan

414. *Pyrus raddeana* Woronow — Տանձենի Ռադդեի — Грыша Радде

EN B 1 ab(ii,iii) + 2 ab(ii,iii)

© Կամիլյա Թամանյան
© Kamilla Tamanyan

Սկզբնաղբյուրներ/References

Հայաստանի ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտի հերբարիումի նյութեր

Herbarium materials of the Institute of botany of NAS RA.

Воронов Ю. Н. 1924–1925. Материалы к познанию диких груш (*Pyrus* s.str.) Кавказского края. Тр. по прикладной ботанике, генетике и селекции, 14, 2: 73–90. Москва.

Федоров Ан. А. 1958. Род *Pyrus*. Флора Армении, 3: 235–248, Ереван.

Акопян Ж. А. 2007. О видах рода *Pyrus* (Rosaceae) в Армении. Флора, растительность и растительные ресурсы Армении, 16: 15–26.

Կազմող՝ Ժ. Ա. Հակոբյան

Compiler Zh. A. Hakobyan

Կապեզորիա: Վտանգված տեսակ է: Հարավային Անդրկովկասի էնդեմիկ է: Տարածման և բնակության շրջանների մակերեսը 500 քառ. կմ–ից պակաս է: Տեսակին սպառնում է տարածման և բնակության շրջանների կրճատում՝ անտառային էկոհամակարգերի վրա շարունակվող մարդածին ազդեցության պատճառով:

Հայաստանի Կարմիր գրքի առաջին հրատարակության մեջ քննարկված չէ:

Ընդգրկված չէ մաս CITES-ի և Բեռնի կոնվենցիաների հավելվածներում:

Նկարագրություն: Ծառ՝ մոտ 5 մ բարձրության, առանց փշերի: Տերևները՝ երկարավուն էլիպսաձև, 6–8 սմ երկարության, 2–4 սմ լայնության, ամենամեծ լայնությամբ մեջտեղում, երկու ծայրերում հավասարաչափ ձգված նեղացող, սուր գագաթով, հավասարաչափ աղեղնաողոցավոր եզրով, ներքևից՝ խիտ թաղիքային թավոտությամբ: Կոթերը՝ թավոտ 3–4 սմ երկարության: Պտուղները՝ մանր, 2 սմ տրամագծով, գնդաձև, կոթերը՝ պտղից երկար:

Տարածում: Հայաստանում հանդիպում է Ջանգեզորի (Ներքին Հանդ) և Մեղրու (Վահրավար, Տաշտուն, Լիճքվազ, Լիճք) ֆլորիստիկական շրջաններում: EOO՝ 160 քառ. կմ, AOO 12 քառ. կմ է, լոկալիտետները՝ 2: Հայաստանից բացի՝ աճում է մաս Նախիջևանում:

Կենսաբանական, էկոլոգիական և ֆիտոցենոլոգիական առանձնահատկություններ: Աճում է միջին լեռնային գոտում, ծ. մ. 1500–1800 մ բարձրությունների վրա, լայնատերև անտառներում, ավելի հաճախ անտառների եզրերին, երբեմն գյուղերի մոտ: Ծաղկում է ապրիլ–մայիս ամիսներին, պտղաբերում՝ հունիս–օգոստոսին:

Մահմանափակող գործոններ: Մահմանափակ տարածման և բնակության շրջաններ:

Պահպանության միջոցառումներ: Պոպուլյացիայի մի մասը պահպանվում է «Շիկահոօ» պետական արգելոցում: Անհրաժեշտ է իրականացնել պոպուլյացիայի վիճակի մոնիթորինգ:

Category. Endangered species. Endemic of South Transcaucasia. The extent of occurrence and the area of occupancy are less than 500 km². The species faces decline of the extent of occurrence and area of occupancy caused by continuing anthropogenic impact on forest ecosystems.

It was not included in the first edition of the Red Data Book of Armenia.

It is not included in the Annexes of CITES and that of the Bern Convention.

Description. Tree about 5 m, without spines. Leaves 6–8 x 2–4 cm, oblong-elliptic, with maximal width in the middle, to the both ends uniform narrowed, at apex acute, at margins regularly crenate-serrate, from below densely tomentose; petioles pubescent, 3–4 cm long. Fruits small, globose, 2 cm in diameter; pedicels longer than fruit.

Distribution. In Armenia it occurs in Zangezur (Nerkin Hand) and Meghri (Vahravar, Tashtun, Lichkvaz, Lichk) floristic regions. EOO is 160 km², AOO is 12 km², the number of locations is 2. Besides Armenia grows in Nakhichevan.

Ecological, biological and phytocoenological peculiarities. Grows in middle mountain belt, at the altitudes of 1500–1800 meters above sea level, in the forests, more often at forest edges, sometimes in villages' vicinities. Flowering from April to May, fruiting from June to August.

Limiting factors. Restricted extent of occurrence and area of occupancy.

Conservation actions. Part of the population grows in the area of "Shikahogh" State Reserve. Necessary: monitoring of the population state.